

Oikeustapauskokoelma

Asia C-558/16

Doris Margret Lisette Mahnkopfin vireille panema asia

(Ennakkoratkaisupyyntö – Kammergericht Berlin)

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue – Asetus (EU) N:o 650/2012 – Perimys ja eurooppalainen perintötodistus – Soveltamisala – Mahdollisuus ilmoittaa elonjääneen puolison perintöosuus eurooppalaisessa perintötodistuksessa

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 1.3.2018

Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Toimivalta, sovellettava laki, päätösten tunnustaminen ja täytäntöönpano ja virallisten asiakirjojen hyväksyminen ja täytäntöönpano perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotto — Asetus N:o 650/2012 — Soveltamisala — Kansallinen säännös, jonka mukaan toisen puolison kuollessa avioliiton aikainen varallisuusaseman muutos hyvitetään kiinteämääräisesti korottamalla elonjääneen puolison perintöosuutta, kuuluu soveltamisalaan

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 650/2012 1 artiklan 1 kohta)

Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että mainitun asetuksen soveltamisalaan kuuluu pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännös, jonka mukaan toisen puolison kuollessa avioliiton aikainen varallisuusaseman muutos hyvitetään kiinteämääräisesti korottamalla elonjääneen puolison perintöosuutta.

Siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä BGB) 1371 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa: ”Jos varallisuussuhteet päättyvät puolison kuoleman johdosta, avioliiton aikainen varallisuusaseman muutos hyvitetään siten, että elonjääneen puolison lakimääräistä perintöosuutta korotetaan neljänneksellä; tältä osin on merkityksetöntä, onko puolisoitten varallisuusasema yksittäistapauksessa muuttunut.”

Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 78 ja 93 kohdassa korostanut, BGB 1371 §:n 1 momentti ei unionin tuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen mukaan koske omaisuuden ositusta puolisoitten kesken vaan kysymyksiä elonjääneen puolison oikeuksista jäämistöön jo kuuluvaan omaisuuteen. Kyseisen säännöksen pääasiallisena tarkoituksena ei näin ollen näytä olevan omaisuuden jakaminen tai aviovarallisuussuhteen purkaminen vaan pikemminkin elonjääneelle puolisolle annettavan perintöosuuden suuruuden määrittäminen suhteessa muihin perillisiin. Tällainen säännös koskee siis pääasiallisesti perimystä kuolleen puolison jälkeen eikä aviovarallisuussuhteita. Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallisen oikeuden sääntö liittyy siis asetusta N:o 650/2012 sovellettaessa perimyksen.

Lopuksi on todettava – kuten myös julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 102 kohdassa huomauttanut –, että jos katsotaan, että elonjääneelle puolisolle BGB 1371 §:n 1 momentin kaltaisen kansallisen oikeuden säännöksen perusteella kuuluva osuus perustuu perintöoikeuteen, mainittua osuutta koskevat tiedot voidaan ilmoittaa eurooppalaisessa perintötodistuksessa kaikkine asetuksen N:o 650/2012 69 artiklassa mainittuine oikeusvaikutuksineen. Näin ollen on todettava, että eurooppalaisen perintötodistuksen päämäärien saavuttaminen estyisi merkittävästi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jos mainitussa todistuksessa ei mainittaisi täydellisiä tietoja elonjääneen puolison oikeuksista jäämistöön.

(ks. 18, 40 ja 42–44 kohta sekä tuomiolauselman)